Stanovisko hlavného kontrolóra obce
k záverečnému účtu obce Galovany za rok 2024

Záverečným účtom obce rozumieme súhrnné spracovanie údajov charakterizujúcich rozpočtové hospodárenie mesta za príslušný kalendárny rok, ktorého povinnosť zostavenia určuje § 16 zákona NR SR č. 583/2004 o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov. Odborné stanovisko k danej problematike – ako hlavný kontrolór obce – predkladám v súlade s ods. 1. písm. c) § 18f zákona č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení v znení neskorších predpisov.
Účelom a cieľom tohto stanoviska je predovšetkým snaha o odborné posúdenie všetkých tých aspektov a náležitostí záverečného účtu, ktorými musí tento dokument zo zákona disponovať. Jednotlivé jeho kroky možno zostaviť do nasledovnej postupnosti:

1. Súlad predloženého záverečného účtu so všeobecne záväznými právnymi predpismi

Možno konštatovať, že návrh záverečného účtu obce Galovany je z tohto uhla pohľadu v plnom súlade s požadovanými právnymi normami, ktoré jeho zostavenie odborne a právne definujú a podmieňujú, a to predovšetkým so **zákonom č. 583/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy** a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, konkrétne **§ 16 ods. 5.**

Preukázateľne obsahuje:

1.1. Rozpočet obce Galovany

Rozpočet obce Galovany 2024	**Schválený rozpočet**	**Upravený rozpočet**	**Skutočnosť**	% čerpania výdavkov k schválenému rozpočtu	% čerpania výdavkov k upravenému rozpočtu
Bežné príjmy obec	126 000,00	148 697,69	157 869,40	125%	106%
Bežné príjmy spolu	**126 000,00**	**148 697,69**	**157 869,40**	125%	106%
Bežné výdavky obec	106 000,00	132 631,29	132 355,16	125%	100%
Bežné výdavky spolu	**106 000,00**	**132 631,29**	**132 355,16**	125%	100%
Bežný rozpočet	**20 000,00**	**16 066,40**	**25 514,24**	128%	159%
Kapitálové príjmy obec	0,00	8 293,60	8 293,60		100%
Kapitálové príjmy spolu	**0,00**	**8 293,60**	**8 293,60**		100%
Kapitálové výdavky obec	20 000,00	34 360,00	34 636,13	173%	101%
Kapitálové výdavky spolu	**20 000,00**	**34 360,00**	**34 636,13**	173%	101%
Kapitálový rozpočet	**-20 000,00**	**-26 066,40**	**-26 342,53**	132%	101%
Bežné príjmy + Kapitálové príjmy	*126 000,00*	*156 991,29*	*166 163,00*	132%	106%
Bežné výdavky+Kapitálové výdavky	*126 000,00*	*166 991,29*	*166 991,29*	133%	100%
Bežný rozpočet+Kapitálový rozpočet	*0,00*	*-10 000,00*	*-828,29*		8%
FO príjem obec	0,00	10 000,00	26 000,00		260%
FO príjem spolu	**0,00**	**10 000,00**	**26 000,00**		260%
FO výdaj obec	0,00	0,00	0,00		
FO výdaj spolu	**0,00**	**0,00**	**0,00**		
Finančné operácie	**0,00**	**10 000,00**	**26 000,00**		260%
Príjmy spolu	**126 000,00**	**166 991,29**	**192 163,00**	153%	115%
Výdavky spolu	**126 000,00**	**166 991,29**	**166 991,29**	133%	100%
Rozpočtové hospodárenie	**0,00**	**0,00**	**25 171,71**		

Rozpočet obce Galovany je uvedený v členení podľa § 10 ods. 3 citovaného zákona v súlade s rozpočtovou klasifikáciou, a to vnútorne členený na bežné príjmy, bežné výdavky, kapitálové príjmy, kapitálové výdavky a finančné operácie. **Bežný rozpočet** bol zostavený prebytkový v sume **20 000,00 €**, po rozpočtových opatreniach bol prebytkový **16 066,40 €**, **skutočný prebytok bol 25 514,24 €**. **Kapitálový rozpočet** bol schválený schodkový **20 000,00 €,** po rozpočtových opatreniach bol schodkový v sume **26 066,40 €**, **skutočný schodok bol 26 342,53 €. Finančné operácie** boli schválené vyrovnané v sume **0,00 €**, po rozpočtových opatreniach boli prebytkové v sume **10 000,00 €**, **skutočný rozdiel bol prebytok v sume 26 000,00 €. Celkový rozpočet** bol zostavený ako vyrovnaný, po rozpočtových opatreniach zostal vyrovnaný, **skutočný prebytok bol 25 171,71 €.**

Celkové rozpočtované príjmy **(bežné + kapitálové**) boli 126 000,00 € a celkové rozpočtované výdavky (bežné + kapitálové) boli 171 080,00 €, po zmene rozpočtu celkové rozpočtované príjmy (bežné + kapitálové) boli 156 991,29 € a celkové rozpočtované výdavky (bežné + kapitálové) boli 166 991,29 €. Celkové skutočné príjmy (bežné + kapitálové) boli 166 163,00 €, celkové skutočné výdavky (bežné + kapitálové) boli 166 991,29 €, skutočný schodok bol 828,29 €.

Celkové rozpočtované príjmy **(bežné + kapitálové + finančné operácie)** boli 126 000,00 € a celkové rozpočtované výdavky (bežné + kapitálové + finančné operácie) boli 126 000,00 €, po zmene rozpočtu celkové rozpočtované príjmy (bežné + kapitálové + finančné operácie) boli 166 991,29 € a celkové rozpočtované výdavky (bežné + kapitálové finančné operácie) boli 166 991,29 €. Celkové skutočné príjmy (bežné + kapitálové + finančné operácie) boli 192 163,00 € a celkové skutočné výdavky (bežné + kapitálové + finančné operácie) boli 166 991,29 €, skutočný prebytok bol 25 171,71 €.

Celkové rozpočtované príjmy po úprave rozpočtu boli splnené na 115 %, celkové rozpočtované výdavky boli splnené na 100 %.

Pri analýze plnenia rozpočtu obce Galovany vychádzam z rozpočtu uvedeného vo finančnom výkaze o plnení rozpočtu subjektu verejnej správy k 31.12.2024, zo schváleného rozpočtu OZ a z rozpočtových opatrení. Tento rozpočet aj so schválenými rozpočtovými opatreniami je zapracovaný do záverečného účtu obce za rok 2024.

1.2. Bilanciu aktív a pasív

Údaje z individuálnej účtovnej závierky sú nasledovné:

Zostatková hodnota na strane aktív je k 31.12.2024 567 202,15 € a k 31.12.2023 546 665,23 €. Zostatková hodnota na strane pasív je k 31.12.2024 567 202,15 € a k 31.12.2023 546 665,23 €. Vzájomná bilancia aktív a pasív k 31.12.2024 je teda vo svojich zostatkových hodnotách vyrovnaná.

1.3. Prehľad o stave a vývoji dlhu

Záväzky k 31. 12. 2024 spolu 26 654,39 €, z toho:

Neuhradené fa – dodávatelia	1 750,33 €
Ostatné záväzky	16 000,00 € (finančná zábezpeka na VO)
Voči daňovému úradu	437,97 € (12/2024)
Zamestnancom	3 203,42 € (12/2024)
Zúčtovanie SP a ZP	1 999,67 € (12/2024)
Sociálny fond	2 219,00€

Dodržiavanie pravidiel používania návratných zdrojov financovania - Výpočet dlhu obce a dlhovej služby obce podľa § 17 zákona č.583/2004 Z. z. nie je potrebné vykonať, lebo obec k 31.12.2024 nemala žiadny zostatok nesplatenej istiny úveru.

Dodržiavanie pravidiel používania návratných zdrojov financovania:

Obec v zmysle ustanovenia § 17 ods. 6 zákona č. 583/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v z. n. p., môže na plnenie svojich úloh prijať návratné zdroje financovania, len ak:

a) celková suma dlhu obce neprekročí **60%** skutočných bežných príjmov predchádzajúceho rozpočtového roka a

b) suma ročných splátok návratných zdrojov financovania vrátane úhrady výnosov neprekročí **25%** skutočných bežných príjmov predchádzajúceho rozpočtového roka.

Obec sleduje v priebehu rozpočtového roka vývoj dlhu a splátok. Ak celková suma dlhu obce dosiahne 50 % skutočných bežných príjmov predchádzajúceho rozpočtového roka, obec je povinná prijať opatrenia uvedené, ktorých cieľom je zníženie celkovej sumy dlhu obce.

Ak celková suma dlhu dosiahne 50 % a nedosiahne 58 %, starosta obce je povinný do 15 dní od zistenia uvedených skutočností vypracovať a predložiť zastupiteľstvu obce informáciu, v ktorej zdôvodní celkovú sumu dlhu obce spolu s návrhom opatrení na jeho zníženie. Obecné zastupiteľstvo musí prerokovať informáciu starostu obce do 15 dní odo dňa jej predloženia. V lehote do siedmich dní od predloženia informácie obecnému zastupiteľstvu je povinný starosta obce túto skutočnosť písomne oznámiť ministerstvu financií.

Ak celková suma dlhu dosiahne 58 % a nedosiahne 60 %, okrem realizácie postupov uvedených vyššie obec je povinná do konca rozpočtového roka vykonať také zmeny rozpočtu, ktoré zabezpečia jeho vyrovnanosť a schváliť na nasledujúci rozpočtový rok iba vyrovnaný alebo prebytkový rozpočet podľa § 10 ods. 3 písm. a) a b), pričom schodok rozpočtu obce môže vzniknúť len z dôvodu použitia účelovo určených prostriedkov poskytnutých zo štátneho rozpočtu, z rozpočtu Európskej únie alebo na základe osobitného predpisu nevyčerpaných v minulých rokoch; schodok rozpočtu obce môže vzniknúť rovnako z dôvodu použitia prostriedkov peňažných fondov obce.

Rovnako hlavný kontrolór, ktorý má povinnosť preverovať prijatie návratných zdrojov financovania, pri prekročení hraničnej sumy oznamuje túto skutočnosť ministerstvu financií.

1.4. Údaje o hospodárení príspevkových organizácii

V pôsobnosti obce nie sú príspevkové organizácie a obec nemá zriadenú žiadnu príspevkovú organizáciu.

1.5. Prehľad o poskytnutých zárukách podľa jednotlivých príjemcov

Obec neposkytla žiadne záruky v roku 2024. Terajšie obecné zastupiteľstvo nebolo oboznámené s poskytnutou zárukou pred rokom 2024.

1.6. Údaje o nákladoch a výnosoch podnikateľskej činnosti

Obec nevykonáva žiadnu podnikateľskú činnosť na základe živnostenského oprávnenia.

1.7. Hodnotenie plnenia programov obce

Novela zákona č. 583/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (zákon č. 426/2013 Z. z) § 4 ods. 5 zákona o rozpočtových pravidlách ÚS umožňuje sa rozhodnúť obecnému zastupiteľstvu obce do 2 000 obyvateľov o neuplatňovaní programovej štruktúry v rozpočte obce. Obec Galovany neuplatnila programový rozpočet obce na rok 2024.

1.8. Rezervný fond obce

Okrem oprávnenia vytvárať peňažné fondy má obec podľa § 15 ods. 4 zákona č. 583/2004 Z. z. povinnosť vytvárať rezervný fond vo výške určenej zastupiteľstvom.

Zdrojom rezervného fondu je:

- prebytok rozpočtu za uplynulý rozpočtový rok, pričom povinnosť tvorby je najmenej 10 % z prebytku rozpočtu zisteného podľa § 16 ods. 6 cit. predpisu, t. j. po vylúčení nevyčerpaných účelovo určených prostriedkov, ktoré sú poskytnuté v predchádzajúcom rozpočtovom roku zo štátneho rozpočtu, z rozpočtu Európskej únie (EÚ) alebo na základe osobitného predpisu a ktoré je možné v súlade s osobitnými predpismi použiť v nasledujúcom rozpočtovom roku,
- prostriedky získané z rozdielu medzi výnosmi a nákladmi z podnikateľskej činnosti po zdanení,
- zostatky rezervného fondu z predchádzajúcich rozpočtových rokov a zostatky príjmových finančných operácií s výnimkou zostatkov nepoužitých návratných zdrojov financovania.

Rezervný fond obec sa nemôže vytvoriť zo schodku rozpočtu, t. j. ak je zistený záporný rozdiel medzi príjmami a výdavkami rozpočtu.

Použitie prostriedkov rezervného fondu:

Obec používa prostriedky rezervného fondu rovnako ako prostriedky peňažných fondov na kapitálové výdavky, t. j. na krytie schodku kapitálového rozpočtu, na splátky návratných zdrojov financovania, na pokrytie vkladov do majetku inej právnickej osoby, založenia alebo zriadenia inej právnickej osoby, prípadne na iné finančné operácie. Prostriedky rezervného fondu môže obec použiť za zákonom vymedzených podmienok aj na bežné výdavky.

Podmienkou použitia prostriedkov rezervného fondu je ich zapojenie do rozpočtu prostredníctvom príjmových finančných operácií. Zostatok rezervného fondu tiež koncom roka neprepadá, finančné prostriedky ostávajú na účte rezervného fondu alebo na bežnom účte obce.

Najčastejšie sa prostriedky rezervného fondu používajú **na kapitálové výdavky**, t. j. na obstaranie kapitálových aktív. Prostriedky rezervného fondu v prípade schválenia ich použitia na obstaranie kapitálových aktív (investičnú výstavbu, obstaranie a zhodnotenie majetku rekonštrukciou alebo modernizáciou) sa zapoja do rozpočtu cez príjmové finančné

operácie, aby boli následne použité na úhradu kapitálových výdavkov, t. j. na krytie schodku kapitálového rozpočtu.

Podľa § 10 ods. 9 zákona č. 583/2004 Z. z., ak v priebehu rozpočtového roka vznikne potreba **úhrady bežných výdavkov na odstránenie havarijného stavu majetku obce, likvidáciu škôd spôsobených živelnými pohromami alebo inou mimoriadnou okolnosťou**, môže obec na základe rozhodnutia zastupiteľstva použiť prostriedky rezervného fondu.
Platí pravidlo, že tieto bežné výdavky nesmú byť rozpočtované a kryté príjmami bežného rozpočtu; potreba použiť prostriedky rezervného fondu vzniká v priebehu rozpočtového roka (schválený rozpočet nesmie obsahovať tieto výdavky a ich čerpanie nesmie mať krytie v príjmoch bežného rozpočtu obce). Tieto bežné výdavky nemôžu byť použité na bežnú opravu a údržbu, ale len na odstránenie havarijného stavu majetku obce, alebo na likvidáciu škôd spôsobených živelnými pohromami alebo inou mimoriadnou okolnosťou.

Prostriedky rezervného fondu môže obec na základe rozhodnutia zastupiteľstva použiť aj na **úhradu záväzkov bežného rozpočtu, ktoré vznikli v predchádzajúcich rozpočtových rokoch, maximálne v sume prebytku bežného rozpočtu vykázaného za predchádzajúci rozpočtový rok.** V prípade, že záväzky bežného rozpočtu budú vo vyššej sume, ako je vykázaný prebytok bežného rozpočtu, je možné ich uhradiť len do výšky prebytku bežného rozpočtu vykázaného za predchádzajúci rozpočtový rok. Záväzky bežného rozpočtu nie je možné uhradiť zo zostatku finančných operácií.

Podľa § 10 ods. 6 zákona o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy súčasťou rozpočtu sú aj finančné operácie, ktorými sa realizujú návratné zdroje financovania a ich splácanie. Splátky návratných zdrojov financovania sa prioritne realizujú z bežného rozpočtu, a to najmä z prebytku bežného rozpočtu bežného rozpočtového roka. Keďže zákon o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy nezakazuje použitie rezervného fondu **na výdavkové finančné operácie**, na základe rozhodnutia zastupiteľstva možno použiť aj rezervný fond **na splátku návratných zdrojov financovania.**

V roku 2024 *je možné na základe novely zákona č. 583/2004 Z. z. prostriedky rezervného fondu použiť* ***na bežné výdavky bez účelovosti použitia týchto prostriedkov.*** *Zákon č. 583/2004 Z. z. bol novelizovaný zákonom č. 85/2004 Z. z. To neplatí vo vzťahu k zostaveniu rozpočtu na roky 2025 až 2027. Novela je účinná od 1. mája 2024.*

Tvorba rezervného fondu v 2024:

Schodok rozpočtu v sume 828,29 € zistený podľa ustanovenia § 10 ods. 3 písm. a) a b) zákona č. 583/2004 Z.z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, zvýšený o nevyčerpané účelovo určené prostriedky, v sume **18 522,29 €** bol v rozpočtovom roku 2024 vysporiadaný:
- z finančných operácií v sume 18 522,29 €.

Schodok rozpočtu zistený podľa ustanovenia § 10 ods. 3 písm. a) a b) zákona č. 583/2004 Z.z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov sa upravuje – zvyšuje celkom o sumu 17 694,00 €:
- prijatú zábezpeku na verejné obstarávanie kultúrneho domu Galovany vo výške **16 000,00 €,**
- nevyčerpané prostriedky sociálneho fondu v sume **494,00 €,**
- nevyčerpané prostriedky z účelovo určených darov podľa ustanovenia § 5 ods. 3 zákona č.583/2004 Z.z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov v sume **1 200,00 €**.

Zostatok finančných operácií podľa § 15 ods. 1 písm. c) zákona č. 583/2004 Z.z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov v sume 26 000,00 € navrhuje sa použiť na:

- vysporiadanie upraveného schodku bežného a kapitálového rozpočtu v sume 18522,29 €
- tvorbu rezervného fondu 7 477,71 €.

Výšku rezervného fondu navrhujem upraviť na konečný stav bankových účtov k 31.12.2024 po pozľadnení účelovej potreby finančných prostriedkov v sume 52 746,7 € v súlade s platnou legislatívou, a to podľa § 16 ods. 6 zákona č. 583/2004 Z.z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy.

Finančné prostriedky k 31.12.24 celkom	**85 555,69**	**Účelová potreba**
Rezervný fond k 31.12.2024		5 912,21
Sociálny fond		2 219,00
Poplatok za rozvoj		-
Účelový dar Tatra Forest		1 200,00
Finančné zábezpeky		16 000,00
Vylúčenie prebytok KO		-
Spolu potreba		**25 331,21**
Rozdiel		**60 224,48**
Tvorba rezervného fondu 2024		**7 477,71**
Rozdiel do tvorby rezervného fondu		**52 746,77**
Rezervný fond po tvorbe		**66136,69**

Na základe uvedených skutočností navrhujeme tvorbu rezervného fondu za rok 2024 vo výške 60 224,48 €.

Počiatočný stav rezervného fondu k 01.01.2025	5 912,21 €
Tvorba 2024	60 224,48 €
Konečný stav rezervného fondu	**66 136,69 €**

2. Ostatné náležitosti záverečného účtu obce

2.1. Overenie účtovnej závierky obce a jeho rozpočtového hospodárenia audítorom

V súlade so **zákonom č. 583/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy** a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, konkrétne **§ 16 ods. 3**, obec je povinná dať si overiť účtovnú závierku. Obec túto povinnosť splní do 31.12.2025.

2.2. Zverejnenie návrhu záverečného účtu obce zákonným spôsobom

V súlade so **zákonom č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení**, **§ 9 ods. 3,** je obec povinná zverejniť rozpočet obce najmenej na 15 dní spôsobom v obci obvyklým, aby sa k nemu mohli obyvatelia obce vyjadriť, pričom tá istá podmienka platí aj o záverečnom účte obce, **zákon č. 583/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy** a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov v **§ 16 ods. 7**, súčasne hovorí, že pred schválením sa návrh záverečného účtu obce predkladá na verejnú diskusiu. Táto povinnosť bola splnená dňom 21.05.2025.

2.3. Hospodárenie a finančné vzťahy obce vo vzťahu k okolitým subjektom

V súlade s **§ 16 ods. 2 zákona o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy** hovoriacom tom, že obec musí finančne usporiadať svoje hospodárenie vrátane finančných vzťahov k zriadeným alebo založeným právnickým osobám a fyzickým osobám - podnikateľom a právnickým osobám, ktorým poskytli prostriedky svojho rozpočtu, ako i usporiadať finančné vzťahy k štátnemu rozpočtu, štátnym fondom, rozpočtom iných obcí a k rozpočtom vyšších územných celkov, možno konštatovať, že všetky tieto vzťahy boli riadne vysporiadané a zúčtované **v súlade so zákonom o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy a zákonom č.523/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách verejnej správy** v znení neskorších predpisov.
Rovnako možno konštatovať, že **návrh záverečného účtu bol zostavený a predložený v súlade so všeobecne záväznými predpismi a obsahuje všetky zákonné náležitosti**, vrátane formálnej stránky návrhu a jeho predpísanej štruktúry.

Z dôvodu, že návrh záverečného účtu obce obsahuje pomerne prehľadné a podrobné členenie príjmov i výdavkov obce podľa jednotlivých kategórii v ekonomickej aj rozpočtovej forme, nebudem ich v tejto kapitole už bližšie špecifikovať.

2.4. Zákonnosť stanovenia výsledku hospodárenia

Potvrdzujem, že mechanizmus stanovenia výsledku hospodárenia obce je v plnom súlade s ustanovením § 2 písm. b) a c) zákona č. 583/2004 Z.z o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, definujúcom prebytok rozpočtu ako kladný rozdiel medzi príjmami a výdavkami rozpočtu obce a schodok rozpočtu ako záporný rozdiel medzi príjmami a výdavkami rozpočtu obce. Rozpočet na rok 2024 bol schválený ako vyrovnaný, po rozpočtových opatreniach zostal vyrovnaný.
Je taktiež v súlade s § 10 písm. ods. 3 písm. a) a b) zákona č. 583/2004 Z.z o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy potvrdzujúcom jeho vnútorné členenie na bežné príjmy a bežné výdavky (bežný rozpočet) a kapitálové príjmy a kapitálové výdavky (kapitálový rozpočet) a finančné operácie.
Schodok bežného a kapitálového rozpočtu bol zistený podľa ustanovenia § 10 ods. 3 písm. a) a b) zákona č. 583/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.
Pri usporiadaní schodku rozpočtu sa na účely tvorby peňažných fondov obce vylúčili finančné prostriedky v zmysle ustanovenia § 16 odsek 6 zákona č.583/2004 Z.z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy.

Zostatok finančných operácií navrhujú použiť na vysporiadanie upraveného schodku bežného a kapitálového rozpočtu a na tvorbu rezervného fondu.

Vzhľadom na uvedené skutočnosti, vyjadrujem pred zákonným zverejnením záverečného účtu obce Galovany súhlas s jeho celoročným hospodárením bez výhrad.

V Galovanoch, 09.06.2025

Ing. Slávka Medveďová
Hlavný kontrolór obce Galovany